

**ДЕРЖАВНИЙ ВИЩИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ЗАКЛАД
«УЖГОРОДСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ»
УКРАЇНСЬКО-УГОРСЬКИЙ НАВЧАЛЬНО-НАУКОВИЙ ІНСТИТУТ
Кафедра угорської філології**

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Директор українсько-угорського
навчально-наукового інституту

Олександр ШПЕНИК

«26» червня 2025 року

**РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
ІСТОРІЯ УГОРСЬКОЇ ЛІТЕРАТУРНОЇ МОВИ**

Рівень вищої освіти	перший (бакалаврський)
Галузь знань	01 Освіта/Педагогіка
Спеціальність	014 Середня освіта
Предметна спеціальність (Спеціалізація) (за наявності)	014.02 Середня освіта. Мова та зарубіжна література (із зазначенням мови)
Освітня програма	Угорська мова і література (мова навчання фахових дисциплін – угорська)
Статус дисципліни	обов'язкова
Мова навчання	угорська

Ужгород 2025

Робоча програма навчальної дисципліни «Історія угорської літературної мови» для здобувачів вищої освіти галузі знань **01 Освіта/Педагогіка** спеціальності **014 Середня освіта предметної спеціальності (спеціалізації)** (за наявності) **014.02 Середня освіта. Мова та зарубіжна література (із зазначенням мови)** освітньої програми «Угорська мова і література (мова навчання фахових дисциплін – угорська)».

Розробники: Зикань Х.І., к.ф.н., доцент.

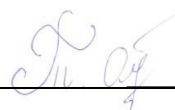
Робочу програму розглянуто та затверджено на засіданні кафедри
угорської філології

протокол № 10 від «24» червня 2025 року

Завідувач кафедри Христина ЗИКАНЬ

Схвалено науково-методичною комісією Українсько-угорського навчально-наукового інституту

протокол № 5 від «24» червня 2025 року

Голова науково-методичної комісії Оксана ТАЛАБІРЧУК

©Зикань Х.І, 2025 р.

© ДВНЗ «Ужгородський національний університет», 2025 р.

1. ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Найменування показників	Розподіл годин за навчальним планом	
	Денна форма навчання	Заочна форма навчання
Кількість кредитів ЄКТС – 4	Рік підготовки:	
Загальна кількість годин – 120	3	
Кількість модулів – 2	Семестр:	
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 4 самостійної роботи студента – 4	5	
	Лекції:	
	30	
	Практичні (семінарські):	
	30	
Вид підсумкового контролю: екзамен	Лабораторні:	
Форма підсумкового контролю: усна	Самостійна робота:	
	60	

2. МЕТА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Предмет. «Історія літературної мови» є комплексною дисципліною, Досліджує та описує мову, мовні зв'язки, культуру, релігію та побут угорського народу. Розглядає основні та теоретичні питання граматичних аналізів. З другої сторони знакомить студентів з історією наукових досліджень, з відомими джерелами пов'язаними з нею.

Мета. Метою модуля є навчити студента:

- опрацювати відомі джерела пов'язані з дисципліною;
- використати накопчені знання у подальшій науковій та педагогічній практиці

Завдання:

Основними завданнями вивчення дисципліни «Історія літературної мови» є

- опрацювати всі відомі та доступні джерела
- описати граматичні явища та давати порівняльну характеристику епох
- ознайомити студентів з стародавньою історією, побутом та культурою наших предків;
- ознайомити студентів з основними рисами угорської мови у різних епох
- навчити студентів методиці аналізу при порівнянні граматики та лексики в епохах розвитку угорської літературної мови

3. ПЕРЕДУМОВИ ДЛЯ ВИВЧЕННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Передумовами вивчення навчальної дисципліни «Історія літературної мови» є опанування таких навчальних дисциплін (НД) освітньої програми (ОП):

Вивчення курсу логічно пов'язане з такими дисциплінами навчального процесу, як «Вступ до літературознавства», «Історія угорської літератури», «Сучасна угорська мова (фонетика, морфологія, лексикологія, синтагматика, синтаксис)», «Історія угорської літературної мови», «Фольклор», «Історія угорського народу»)

4. ОЧІКУВАНІ РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ

Відповідно до освітньої програми «Угорська мова і література», вивчення навчальної дисципліни повинно забезпечити досягнення здобувачами вищої освіти таких програмних результатів навчання (ПРН):

Програмні результати навчання	Шифр ПРН
добирати основну і додаткову літературу до практичних занять з мовознавчих та літературознавчих курсів	ПК-3

Очікувані результати навчання, які повинні бути досягнуті здобувачами освіти після опанування навчальної дисципліни «Історія літературної мови»:

Очікувані результати навчання з дисципліни	Шифр ПРН
планувати свою діяльність на визначений період часу (чверть, семестр, півріччя, рік), вибирати оптимальні форми, засоби та методи навчання в кожній педагогічній ситуації	ПК-1
самостійно складати схеми, таблиці як узагальнення й систематизацію необхідної інформації з дисципліни;	ПК-5
раціонально добирати і використовувати сучасні технічні засоби навчання до окремих тем і розділів мовознавчих та літературознавчих курсів	ПК-6

5. ЗАСОБИ ДІАГНОСТИКИ ТА КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ

РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ

Засоби оцінювання та методи демонстрування результатів навчання

Засобами оцінювання та методами демонстрування результатів навчання з навчальної дисципліни є:

оцінювання студентів за усі види аудиторної та позааудиторної навчальної діяльності, проведення поточного та модульного контрольного оцінювання, оцінювання самостійної роботи, підсумкового семестрового контролю.

Форми контролю та критерії оцінювання результатів навчання

Форми поточного контролю: усна та письмова.

Форма модульного контролю: письмова контрольна робота.

Форма підсумкового семестрового контролю: усна.

Розподіл балів, які отримують здобувачі вищої освіти (модуль 1)

Поточне оцінювання та самостійна робота										Модульна контрольна робота	Сума
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8	T9	T10	50	100
5	5	5	5	5	5	5	5	5	5		

T1, T2 ... – теми

Розподіл балів, які отримують здобувачі вищої освіти (модуль 2)

Поточне оцінювання та самостійна робота										Модульна контрольна робота	Сума
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8	T9	T10	50	100
5	5	5	5	5	5	5	5	5	5		

T1, T2 ... – теми

Оцінювання окремих видів навчальної роботи з дисципліни

Вид діяльності здобувача вищої освіти	Модуль 1		Модуль 2	
	Кількість	Максимальна кількість балів (сумарна)	Кількість	Максимальна кількість балів (сумарна)
Практичні (семінарські) заняття	7	40	8	40
Лабораторні заняття (допуск, виконання та				

захист)				
Комп'ютерне тестування при тематичному оцінюванні				
Письмове тестування при тематичному оцінюванні				
...				
Презентація	1	10	1	10
Реферат				
Есе				
Модульна контрольна робота	1	50	1	50
Разом		100		100

Критерії оцінювання модульної контрольної роботи

До модульної контрольної роботи допускаються студенти, які відвідали не менше 90% аудиторних занять і отримали не менше 60% від можливої кількості балів за поточну роботу. Модульна контрольна робота складається із теоретичних питань та тестів. Максимальна кількість балів за модульну контрольну роботу – 50. Результати модульної контрольної роботи сумуються із балами, отриманими впродовж практичних занять та оцінювання поза аудиторної навчальної діяльності у ході поточного оцінювання: 50+40+10 (презентація)=100 балів.

Критерії оцінювання курсової роботи (проєкту) (у разі потреби)

Не передбачено навчальним планом.

Критерії оцінювання підсумкового семестрового контролю

Рівні компетенції		Критерії
0-34 бали F «незадовільно» (рівень компетентності низький рецептивно-продуктивний)		Ставиться за умов, якщо студент володіє матеріалом на рівні елементарного розпізнання і відтворення окремих фактів, елементів, об'єктів.
35-59 FX «незадовільно» (рівень компетентності низький рецептивно-продуктивний)		Ставиться за умов, якщо студент володіє матеріалом на рівні окремих фрагментів, що становлять незначну частину навчального матеріалу.
60-63 E «задовільно» (рівень компетентності середній репродуктивний)		Ставиться за умов, якщо студент володіє матеріалом на рівні, вищому за початковий, значну частину його відтворює на репродуктивному рівні.
64-73 D «задовільно» (рівень компетентності середній репродуктивний)		Студент володіє навчальним матеріалом на рівні елементарного розпізнавання і відтворення окремих фактів, що позначаються студентом окремими словами чи реченнями.
74-81 C «добре» (рівень компетентності		Студент володіє матеріалом на початковому рівні, значну частину матеріалу відтворює на репродуктивному рівні.

достатній (конструктивно-варіативний)			
82-89 В «дуже добре» (рівень компетентності достатній (конструктивно-варіативний))			Студент здатний застосовувати вивчений матеріал на рівні стандартних ситуацій, може розпізнавати знайомі слова та найелементарніші фрази, що стосуються його самого, його сім'ї та найближчого конкретного оточення за умови, коли люди говорять повільно і чітко.
90-100 А «відмінно» (рівень компетентності високий)			Студент виявляє початкові творчі здібності, може брати участь у діалозі на простому рівні за умови, що співрозмовник готовий повторити або перефразувати свої висловлювання у повільному темпі й допомогти йому сформулювати те, що він намагається сказати. Може ставити прості запитання та відповідати на такі ж прості запитання, що стосуються сфери невідкладних потреб, або на дуже знайомі теми.

6. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

6.1.

Зміст навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1.

1. A nyelv történelmi fejlődését befolyásoló tényezők .

A gazdasági, társadalmi és műveltségi viszonyok hatása a nyelv fejlődésére, **il** . Az egységes nyelvváltozat kialakulására. A belső nyelvtípusok általános törvényszerűségei, a beszélt és az írott nyelv.

A nyelvi eszmény és a nyelvi norma.

Nyelvjárások és a nemzeti nyelv.

Irodalmi nyelv és a köznyelv. Csoport- és rétegnyelvek..

A magyar irodalmi nyelv történeti fejlődésének korszakolása.

2. A magyar nyelv a honfoglalás korában

A honfoglaláskori letelepedés nyelvi-nyelvjárási következményei.

A szláv nyelvi hatás. Az álamalapítás , a kereszténység felvétele.

A rovásírás visszaszorulása, **il**. Áttérés a (latin)betűs írásra. Az írott magyar nyelv létrejötte és általános jellemzése.

A nyelvemlékek: a) Szórványemlékek. b) szövegemlékek

3. A nyelvemlékek

A nyelvemlékek: a) Szórványemlékek. b) szövegemlékek

4. A kancellária Magyarországon

A kancellária felállítása. Káptalani és kolostori iskolák, felsőoktatási intézmények. A világi értelmiség erősödése. Humanizmus Magyarországon. A nyelvemlékes kor szórványemlékei. Kézírt szövegemlékek.

A magyar nyelv a kódexek korában

A kódexek nyelvállapota (a Jókai-kódex, a Huszita biblia, a Ráskai Lea másolta kódexek)

A latin nyelv szerepe a nyelvi norma tudatosításában. A kancelláriai és kolostori helyesírás kialakulása. Az elvilágosodó irodalom nyelve. Világi tárgyú szövegelemlek. Rovásírásos szövegelemlek. Huszita helyesírás

5. Kódexek

Az ismert kódexek nyelvezetének elemzése

6. Középmagyar korszak

A magyar irodalmi nyelv kialakulásának kezdetei. Az írott nyelv alakulását befolyásoló tényezők: település- és népességtörténeti változások, a reneszánsz és a humanista szel em, a reformáció, könyvnyomtatás és a literánus emberek nagyszámú jelentkezése, az önálló erdélyi fejedelemség kialakulása, elenreformáció

7. A nyelvtudomány kibontakozása

Az egységes írott nyelvváltozat kialakulása:

- a XVI.századi nyelvtanok és szótárak (Sylvester János, Dévai Bíró Mátyás,...),
- b) Szenczi Molnár Albert és kora
- c) A XVII.sz II.felének nyelvtanai és szótárai (Geleji, Komáromi Csipkés...).

Nyelvtanok

Sylvester János, Dévai Bíró Mátyás, Geleji, Komáromi Csipkés,...

8. A nyelvi norma egységesülése, bibliafordítások

A magyar nyelv térhódítása az irodalom és az írásbeliség minden területén. A Károlyi-féle vizsolyi biblia egységesítő és stílusformáló nyelvi hatása. Pesti Gábor és Bornemissza Péter, Heltai Gáspár a nyelvi norma egységesüléséért.

9. A világi szépirodalom divatja

A világi szépirodalom műfajai: históriás ének, széphistóriák, prózai és verses elbeszélések, iskoladrámák. Tinódi Lantos Sebestyén, Balassi Bálint, Zrínyi Miklós, Gyöngyösi István nyelve.

10. Elenreformáció

Az elenreformáció nyelvi hatása. A protestáns és a katolikus helyesírás. Pázmány Páter, a magyar prózastílus megteremtője.

A magyar szaktudományi nyelvek kiművelői. Apáczai Csere János

Змістовий модуль 2.

11. Az anyanyelvi műveltség a Rákóczi-korban

Emlékiratok, önéletrajzok, a szabadságharc publicisztikája. A vidéki nemesi köznyelv. A társalgási nyelv. A rokokó nyelvi hatása. XVIII.századi nyelvtanok. Mikes Kelemen nyelve. Faludi Ferenc a tudatos nyelv és stílusújító

Önéletírások

Mikes Kelemen és Rákóczi levelei

12. Újmagyar korszak

A felvilágosodás nyelvi hatása. Gazdasági és művelődési viszonyok. A nyelvújítás első hulláma. Bessenyei György nyelvi programja. Az ortológia ellenhatása. A Debreceni Grammatica.

Verseghy Ferenc, Révai Miklós, Gyarmathi Sámuel nyelvtanai.

13. Kazinczy Ferenc és kora

Kazinczy stíluselmélete, szerepe a nyelvújítás harcokban. A nyelvújítás fő irányai és módszerei. A klasszicizmus nyelvi hatása. Csokonai Vitéz Mihály és Fazekas Mihály nyelvének hatása.

Nyelvújítás

Mondolat, Felelet a mondolatra, egyéb nyelvújítási munkák

14. A reformkori nyelvújítás

Az MTT életre hívása, szerepe a magyar társadalomban. Az első magyar helyesírási szabályzat, az első leíró nyelvtan. A magyar nyelv ál anynyelvvé tétele. A nyelv rétegződése a reformkorban: a társalgás és a politika nyelve, katonai nyelv, az ipar és a tudományok nyelve. A romantika és a kritikai realizmus szerepe az irodalmi nyelv kialakulásában. Vörösmarty Mihály és Kölcsey Ferenc nyelvi produktuma.

15. A népnyelv irodalmi rangra emelése

Petőfi és Arany szerepe a magyar irodalmi nyelv és köznyelv kialakulásában. Arany János és a nyelvtudomány. Jókai, a magyar széppróza nyelvének megteremtője.

16. Romantika

Romantikus írók műveinek elemzése, Jókai nyelvezete.

17. A szabadságharc utáni nyelvújítási törekvések

Az ortológus el enhatás. Szarvas Gábor és a Magyar Nyelvőr. Új ortológia. Iskolai és akadémiai helyesírás. Simonyi Zsigmond szerepe helyesírásunk megformálásában

18. Nyelvünk a századfordulón

Mikszáth Kálmán nyelve. A századelő stílusforradalma. Ady Endre és a Nyugat-nemzedék szerepe a költői nyelv fejlődésében. A próza nyelve a Nyugat stílusforradalma után.

A századelő stílusforradalma

Móricz Zsigmond és Kosztolányi Dezső nyelve. A magyar nyelv c. folyóirat

19. Nyelvművelés a két világháború között

Új stílusirányzatok és képviselőik. Kodály Zoltán és a helyes magyar kiejtésért indított mozgalom. Sportnyelvújítás. A Magyarosan c. nyelvművelő folyóirat.

A nyelvtudomány művelése, a szépirodalmi stílusok fejlődése a két világháború közötti időszakban. József Attila, Illyés Gyula, Németh László, Tamási Áron, Szabó Lőrinc, Radnóti Miklós stb.

20. A mai magyar nyelv

A magyar irodalmi nyelv a II. világháború után. Újabb nyelvi szabályzások. A nyelvtudomány fejlődése. A nyelvművelés tervezése. Pozitív, ember- és nemzetközpontú nyelvművelés. A helyesírás szabályozása. A nyelvművelés feladatai napjainkban. A nyelvi tervezés. Nyelvművelő munkák és folyóiratok, rádió- és tévéműsorok.

6.2. Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин					
	Форма навчання:					
	Усього	у тому числі				
		лекції	практичні (семінарські)	лабораторні	індивідуальна робота	самостійна робота
1-й семестр						
Модуль 1						
Тема 1. A nyelv történelmi fejlődését befolyásoló tényezők. A nyelvi eszmény és a nyelvi norma. Nyelvjárások és a nemzeti nyelv. Irodalmi nyelv és a köznyelv. Csoport- és rétegnyelvek.. A magyar irodalmi nyelv történeti fejlődésének korszakolása	4	2	2			
Тема 2. A magyar nyelv a honfoglalás korában	6	2				2
Тема 3. A nyelvemlékek	4		2			2
Тема 4. A kancellária Magyarországon	6	2	2			2
Тема 5. Kódexek Az ismert kódexek nyelvezetének elemzése	6	2	2			2
Тема 6. Középmagyar korszak	6	2				2
Тема 7. A nyelvtudomány kibontakozása Az egységes írott nyelvváltozat kialakulása.	6	2	2			2
Тема 8. A nyelvi norma egységesülése, bibliafordítások	6	2	2			2
Тема 9. A világi szépirodalom divatja	4	2				2
Тема 10. Elenreformáció	6	2				2
Модульна контрольна робота	6		2			2
Разом за модуль	60	20	14			20
Модуль 2						
Тема 1-2. Az anyanyelvi műveltség a Rákóczi-korban Újmagyar korszak A felvilágosodás nyelvi hatása	10	2	2			6
Тема 3-4. Kazinczy Ferenc és kora A reformkori nyelvújítás	10	4	2			6
Тема 5-6. A népnyelv irodalmi rangra emelése Romantika	10	4				6

Тема 7-8. A szabadságharc utáni nyelvújítási törekvések Nyelvművelés a két világháború között	10	2	2			8
Тема 9-10. A mai magyar nyelv. A nyelvművelés feladatai napjainkban. A nyelvi tervezés. Nyelvművelő munkák és folyóiratok, rádió- és tévéműsorok.	10	4	2			6
Модульна контрольна робота	10		2			8
Разом за модуль	60	16	10			40
Разом за семестр	120	36	24			60

6.3. Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		денна	заочна
1	Kódexek kora, nyelvemlékek	2	
2	Az irodalomtörténet további korszakai	2	
3	A nyelvi norma egységesülése	2	
4	A világi szépirodalom divatja	4	
5	A anyanyelvi műveltség fogalma. A műveltség és a nyelvművelés	2	
6	Mondolat. Felelet a Mondolatra és egyéb nyelvművelési munkák	2	
7	A két világháború közötti helyzet vetületei	4	
8	Az utóbbi öt évtized eredményei	4	
9	A nyelvi tervezés. Nyelvművelő munkák és folyóiratok, rádió- és tévéműsorok	2	
Разом		24	

6.4. Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		денна	заочна
1	A nyelv történelmi fejlődését befolyásoló tényezők	2	
2	A magyar nyelv korai szakaszai. A kódexek kora	4	
3	A kancellária hatása a magyar nyelv alakulására	6	
4	A középmagyar korszak	4	
5	A nyelvi norma egységesülése, bibliafordítások	6	
6	Az elenreformáció nyelvi vetületei	4	
7	Az anyanyelvi műveltség a Rákóczi-korban	6	
8	Ómagyar korszak	4	
9	Kazinczy Ferenc és kora. A nyelvújítás	6	
10	A népnyelv irodalmi rangra emelése	4	
11	A mai magyar nyelv helyzete	4	
12	A nyelvművelés helyzete napjainkban	6	

13	Folyóírók, cikkek, rádió- és tévéműsorok	4	
	Разом	60	

6.5. Індивідуальні завдання (у разі потреби)

...

7. ІНСТРУМЕНТИ, ОБЛАДНАННЯ ТА ПРОГРАМНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ, ВИКОРИСТАННЯ ЯКИХ ПЕРЕДБАЧАЄ НАВЧАЛЬНА ДИСЦИПЛІНА (у разі потреби)

Технічні засоби: проектор.
Обладнання ...
Програмне забезпечення ...

8. РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ Основна література

Balassa József, A magyar nyelv története, Bp., 1963.
Bárczi Géza, A nyelvi elkülönülés és egységesülés. In: A magyar nyelv rétegződése, táji tagolása, szerk. Hajdú Mihály. Bp.I., 275.
Bárczi Géza – Benkő Loránd – Berrár Jolán, A magyar nyelv története, Bp. 1967.
Benkő Loránd, A magyar irodalmi írásbeliség a felvilágosodás korának első szakaszában, Bp. 1960.
Fábián Pál, Gondolatok a nyelvi normáról és helyesírásról In: Myr.1993/4. 504-8
Fábián Pál, Nyelvművelődésünk évszázadai, Bp.1984.
Gáspári László, Irodalmi nyelvünk és előzményei, Bp. 1978.
Kótyuk István, Az irodalmi nyelvi norma alakulásának kezdeti szakaszai, Ungvár, 1984.
Lőrincze János, Emberközpontú nyelvművelés, Bp., 1984.
Pais Dezső, A magyar irodalmi nyelv. In: A magyar nyelv fejlődéstörténete. Nyelvtörténeti szöveg- és tanulmánygyűjtemény. Szerk. Inczefi Géza, Bp.1976.
Szabó Zoltán, A magyar szépírói stílus történetének fő irányai, Corvina,1998.

Додатков а література:

Benkő Loránd, Felvilágosodáskori nyelvtanaink szerepe az irodalmi írásbeliség normáinak alakulásában. In: Nyelvtani Tanulmányok Bp. 1961.
Benkő Loránd, Kazinczy és kora a magyar nyelvtudomány történetében. In: NytudÉrt.113.
Benkő Loránd, Nyelvünk valósága a honfoglaló magyarságról. In: MNy.
Hunfalvi Pál: Vogul föld és nép. Reguli Antal hagyományai- Pest,1864
Inczefi Géza, A magyar nyelv fejlődéstörténete, Bp. 1995.
Sági István, Magyar szótárak és nyelvtanok könyvészete. MNyTK 18 (1922)
Zékány Imre, Magyar nyelvemlékek, I-II. Ungvár, 1973-74.

Інформаційні ресурси в мережі Інтернет

**Результати перегляду
робочої програми навчальної дисципліни**

Робоча програма перезатверджена на 20___/ 20___ н.р. без змін; зі змінами (Додаток___).
(потрібне підкреслити)

протокол №___ від «___» _____ 20___ р. Завідувач кафедри _____
(підпис) (Прізвище ініціали)

Робоча програма перезатверджена на 20___/ 20___ н.р. без змін; зі змінами (Додаток___).
(потрібне підкреслити)

протокол №___ від «___» _____ 20___ р. Завідувач кафедри _____
(підпис) (Прізвище ініціали)

Робоча програма перезатверджена на 20___/ 20___ н.р. без змін; зі змінами (Додаток___).
(потрібне підкреслити)

протокол №___ від «___» _____ 20___ р. Завідувач кафедри _____
(підпис) (Прізвище ініціали)

Робоча програма перезатверджена на 20___/ 20___ н.р. без змін; зі змінами (Додаток___).
(потрібне підкреслити)

протокол №___ від «___» _____ 20___ р. Завідувач кафедри _____
(підпис) (Прізвище ініціали)

Робоча програма перезатверджена на 20___/ 20___ н.р. без змін; зі змінами (Додаток___).
(потрібне підкреслити)

протокол №___ від «___» _____ 20___ р. Завідувач кафедри _____
(підпис) (Прізвище ініціали)